

Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende

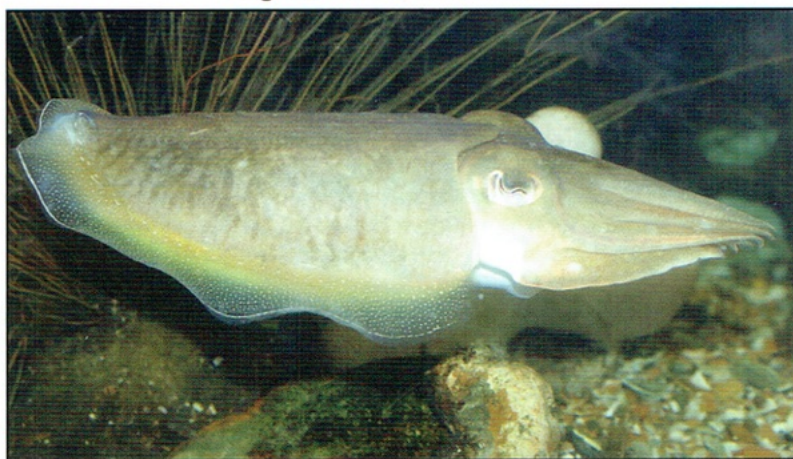
V.Z.W.

(volwaardig afgekort V.N.A.O.-v.z.w.)

P 708549

(Bestemming)

**Driemaandelijks tijdschrift - 1ste trimester 2010 - nr. 79
Afgiftekantoor Oostende 1**

Zeekat (wijfje). Foto Eddy Eneman

In dit nummer:

Verenigingsnieuws - Aquarium "The Deep" te Hull - De Zeekat - Visser, Alcohol en korte rokken - Vertelavonden over de andere kant van Oostende - De Amerikaanse zwaardschede - Vijf onwaarheden over de garnaal achterhaald - Maritieme weetjes, Amandine - Oceanen verdienen meer aandacht en respect - Windenergie op zee - Reactie Dempen Visserijdok - Kwal Mens - Zeewind - Ons Gazetje.

INLICHTINGEN

De Vriendenkring van het Noordzee-Aquarium Oostende werd gesticht op 1 juli 1990 als feitelijke vereniging. Op 24 februari 1997 werd de feitelijke vereniging omgevormd tot een vereniging zonder winstoogmerk volgens de wet van 27 juni 1921. De statuten verschenen in het Belgische Staatsblad op 24 april 1997 in de bijlage onder het nummer 5954 blz. 3308 en 3309. Deze statuten werden gewijzigd en gecoördineerd op 6 december 2004 als gevolg van de nieuwe V&S-wet van 2 mei 2002.

De vereniging staat wettelijk bekend met het ondernemingsnummer 0460.438.808 met zetel Aquariumgebouw, Visserskaai 8400 Oostende

De vereniging: "V.N.A.O.-VZ.W." heeft volgens art. 3 van de statuten als doel:

1. Een beweging op gang brengen ten gunste van het Stedelijk Noordzeeaquarium Oostende en alles te doen wat van aard is om de publieke belangstelling ervoor te stimuleren.
2. Bij te dragen tot het verrijken van het patrimonium van het Stedelijk Noordzeeaquarium Oostende.
3. Voor haar leden natuur- en milieu-educatieve programma's uitwerken in verband met de fauna en de flora van de zee.
4. Het bevorderen van de maritieme cultuur.
5. Het beschermen van het milieu op zee en in de kustgebieden en het beschermen en benutten van natuurlijk en architecturaal erfgoed in Belgische zeegebieden.
6. In samenwerking met de visserij wetenschappelijke waarnemingen doen in verband met de fauna en de flora van de zee.
7. Meewerken aan duurzame ontwikkeling van de kustgebieden met visserij.

V. N.A.O.-VZ.W. is lid van:

De Federatie der Vrienden van de Musea van België

De Cultuurraad en de Milieuraad van Oostende

De VZW Visserijfeesten van Oostende

De leden ontvangen het driemaandelijks tijdschrift en genieten, mits voorlegging van de lidkaart, gratis toegang tot het Aquarium en ook de andere stedelijke musea van Oostende. Dit wordt toegestaan door het Oostendse Stadsbestuur.

U kunt lid worden door een jaarlidgeld van **7,50 euro** over te schrijven op rekening 280-0706209-86 van VN.A.O. - VZ W. Visserskaai Oostende.

Een extra bijdrage van steunende leden is van harte welkom.

Wie 12,50 euro en meer betaald, wordt vermeld in een erelijst.

Een reeks adverteerders schenken onze vereniging hun vertrouwen en steunen aldus de werking. We danken ze van harte en bevelen ze allemaal warm aan.

Het Noordzeeaquarium op de Visserskaai te Oostende is gans het jaar geopend op alle weekends en dagelijks van 1 april tot 30 september van 10 tot 12 en van 14 tot 18 uur. Op aanvraag voor groepen en scholen zijn er rondleidingen met gratis gids.

Aanvraag kan telefonisch op nr. 059 500876 of

per e-mail: [Noordzeeaquarium@skynet.be](mailto: Noordzeeaquarium@skynet.be)

Verdere info op de website: <http://users.skynet.be/noordzee.aquarium>

2010

Aan alle Vrienden van het Noordzeeaquarium Oostende een zelig en gelukkig nieuwjaar 2010, een goede gezondheid, voorspoed en succes in al jullie ondernemingen, gezelligheid thuis en in de familie en veel vreugde en vriendschap.

Dit jaar bestaat de vriendenkring Noordzeeaquarium Oostende vzw twintig jaar en daarbij komt op de eerste plaats een gevoel van dankbaarheid om wat er geweest is en kon verwezenlijkt worden.

Een warme dank voor de vele trouwe leden en ook de nieuwe of toekomstende. (Zonder leden geen vereniging).

Een warme dank voor de steunende leden die door hun extra-bijdrage de werking van de vereniging vooruit helpen en verruimen.

Een warme dank voor onze adverteerders die door hun bijdrage en sympathie de uitgave van ons tijdschrift ondersteunen.

Een warme dank voor de artikelschrijvers, de fotobezorgers, de tip- en signaalgevers, de drukker en zijn personeel, kortom alle mensen die helpen om het tijdschrift te verwezenlijken.

Een warme dank voor allen die meehielpen of hun steentje bijdroegen tot het welslagen van de activiteiten van de vereniging.

Een warme dank voor al de bestuursleden. Zij zijn het die door hun persoonlijke en belangloze inzet de vereniging verder uitbouwen.

Een warme dank voor het personeel dat het Aquarium dagdagelijks runt, zorgt voor het onthaal van de bezoekers, zorgt dat de zeediertjes op tijd gevoederd worden, zorgt voor het onderhoud van de aquaria of samengevat gezegd zorgt dat het Aquarium 'draait'.

Met een blik op de toekomst hopen we verder te kunnen gaan en een steun te kunnen blijven voor het unieke Noordzeeaquarium op de Visserskaai te Oostende.

Namens het Bestuur V.N.A.O. v.z.w.
Robert Coelus, voorzitter

Aquarium “The Deep” te Hull

Foto Dirk Neyts

Aan de oever van de Humberrivier te HULL (Britse havenstad) staat sinds enkele jaren een merkwaardig gebouw in bootstijl.

Dit gebouw herbergt een slordige 3500 levende zeedieren verspreid in talrijke aquariumtanks waarvan de grootste tot 10 meter diep is en waarin bezoekers in een glazen lift haaien kunnen zien rond zwemmen zowel onder als boven en naast zich. Daarom kreeg dit nieuwe aquariumgebouw ook de naam van THE DEEP.

Het kreeg een viertal onderscheidingen en werd uitgeroepen tot de beste Yorkshire Familie Attractie. Tevens kreeg het de award "Runner Up Best New Tourist Attraction/Initiative in the World"

The Deep wil het verhaal brengen van de werelddoceanen en van wat leeft en beweegt in de wateren van de poolzeeën tot de tropische lagunes van in het begin der tijden tot nu.

The Deep heeft echter bredere doelstellingen dan alleen maar zeedieren tentoonstellen. Bij het bestuderen van het zeeleven werkt The Deep wereldwijd samen met universiteiten en andere aquariuminstellingen en mariene labo's. Het respect en de zorg voor de mariene fauna en flora staat hoog in het vaandel van The Deep.

Daarnaast ontwikkelt The Deep een educatief programma en brengt kinderen in direct contact met de zeedieren zoals de roggen die zich laten aaien door de kinderhandjes.

2.500.000 liters zeewater is verdeeld over vele aquariums die opgesteld zijn in thematische ruimtes.

De aquariums zijn zo aangelegd en voorzien van waterplanten, bodem en wanden die zo getrouw als mogelijk de natuurlijke biotoop van de zeedieren trachten te benaderen zodanig dat de vissen, schaaldieren en andere zich goed voelen zoals in hun natuurlijk milieu.

Om het bezoekende publiek te entertainen wordt een film over haaien in 4D vertoond. Met een speciaal brilletje op zie je in relief en als 't ware de haaien naar je toehappen. Niet schrikken of om hulp roepen want het is maar een film.

Op de derde verdieping is er een drank- en eetzaal met spectaculair uitzicht over het estuarium van de Humberstroom.

Er is ook goed gezorgd voor de toegankelijkheid van rolstoelgebruikers. Wie alles goed bekijkt heet toch wel een dikke twee uur nodig om The Deep te bezoeken.

The Deep is dagelijks geopend van 10 u. tot 18 u. en heeft een eigen autoparkeerterrein voor 280 voertuigen.

Toegang 8,75 pounds (vermindering voor senioren, kinderen, groepen en families).

Van het station Hull bereik je om de twintig minuten The Deep met bus 90 die stopt bij de voetgangersbrug MYTON vlak bij The Deep.

Gezien van bij ons is Hull zo maar niet bij de achterdeur. Dagelijks vaart een Ferrie vanuit Zeebrugge naar Hull.

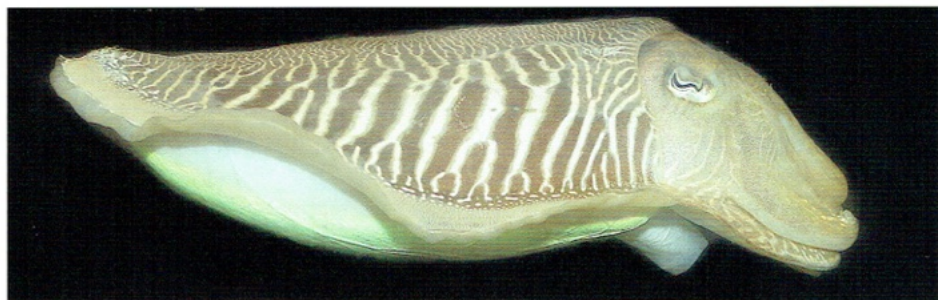
Je vertrekt met de Ferrie s' avonds te 18 uur, eet en slaapt lekker aan boord om s'anderendaags te 8u. te Hull aan te komen. En daar staat de bus klaar om je naar de stad te voeren en en met het uurverschil sta je al voor de deur van The Deep vooraleer die opengaat. Te Hull is er echter nog meer te zien dan het Aquarium.

Het maritiem museum van Hull is eveneens merkwaardig vooral over de walvisvangst. Wie graag gaat shoppen in Engeland kan zijn hartje ophalen in het Princes Queen Shopping Centre en het St Stephens Shopping Centre. Na een heerlijke dag Hull 's avonds terug met de ferrie, slapen aan boord en in de morgen terug naar huis. Daarna maar stoefen dat je op cruise bent geweest.

De Zeekat

Eddy Eneman

Mannetje zeekat. Foto Eddy Eneman

Sepia officinalis, onze gewone zeekat, is een tienarmige inktvis. Deze soort komt hier in onze kustwateren vooral in de maand mei - juni om zich voort te planten. Wanneer het mannetje een wijfje ontmoet ontstaat een romantisch liefdesspel.

Na de bevruchting wordt door het wijfje de zwarte druifachtige eitjes (tot 300) afgezet aan vaste voorwerpen. Het merendeel van de vrouwelijke zeekatten sterven

Parende zeekatten, links het wijfje. Foto Eddy Eneman

een zekere tijd na de eiafzetting, slechts een zeer kleine percentage van de wijfjes kunnen het volgende jaar deelnemen aan het voortplantingsritueel. Na ongeveer een 60 - 80 tal dagen (afhankelijk van de watertemperatuur)

Eieren van de zeekat. Foto Eddy Eneman

komen de op de ouders lijkende kleintjes uit het ei. Ze zijn slechts ongeveer 1 cm groot. Ze leven een zeer korte tijd op hun nog resterende eierdooier om daarna zelfstandig hun eerste prooien (kleine kreeftachtigen) te vangen. Gewoonlijk liggen ze mooi gecamoufleerd op de bodem, wachtend tot de prooi dicht in hun omgeving komt. Om dan vliegensvlug met

beide uitstreekbare vangarmen de prooi vast te grijpen. Met hun snavelvormige bek krijgt het gevangen diertje dadelijk een dodelijke beet.

Als een zeekat gestoord wordt dan spuit het een wolk inkt, zodat alles zwart om zich heen wordt en de zeekat kan vluchten. Met deze sepia-inkt kan men ook schrijven. Deze kleur is ook geliefd bij de kunstschilder en veel oude foto's zijn gemaakt in sepia-inkt. Eens de inktvissen ongeveer 15 cm groot zijn verlaten ze hun geboorteplek, waar ze later als volwassen dieren zullen terugkeren om te paren.

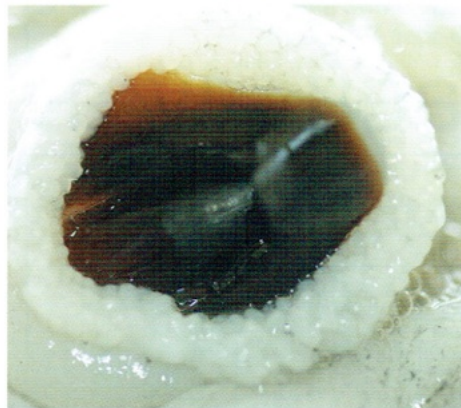

Camouflage bij de zeekat. Foto Eddy Eneman

Op het strand vinden we soms de rugschilden van een gestorven zeekat, eigenlijk is het een soort inwendige schelp, die zorgt voor een versterking van het lichaam. Maar ook bij het stijgen en dalen van de inktvis speelt de schelp een rol, want in deze kalkachtige plaat zitten er een heleboel kanalen waar meer of minder lichaamsvocht het soortelijk gewicht kan wijzigen.

Het zeeschuim is natuurlijk wel gekend bij de vogelliefhebbers, want het wordt gegeven aan hun kooivogels omdat het o.a. een bron is van kalk. De fijn-gemalen kalk van dit rugschild wordt ook gebruikt als schuurmiddel. De inkt wordt zelfs verwerkt in homeopatische producten vooral bedoeld bij vrouwenklachten.

Maar inktvis kan ook smakelijk zijn, ik verkies het op provinciale wijze.

Mond met de stevige kaken van de zeekat. Foto Eddy Eneman

Het rugschild van de zeekat of zeeschuim. Foto Eddy Eneman

Verenigingsnieuws

- Onze voorzitter Robert Coelus zal wegens ziekte het momenteel iets kalmer doen. We wensen hem van harte een spoedig herstel. Wenst u hem een kaartje te zenden het kan op volgend adres:
Coelus Robert, Visserstraat 9, 8420 De Haan
- De feestmaaltijd zal vermoedelijk plaats grijpen in april of mei, meer details in het volgend boekje.
- Het nieuw boek "Oostendse middenslagtreilers na wereldoorlog 1940 - 1945" van Louis Vande Castele en Eddy Eneman zal vermoedelijk verschijnen begin april 2010.
- We zoeken allerhande foto's, dia's in verband met de Belgische visserij. Na scanning worden deze zo spoedig mogelijk terug bezorgd aan de eigenaar. U kunt contact nemen met Eddy Eneman Sint Janstraat 58 8400 Oostende, tel.059502095 of eddy.eneman@scarlet.be
- Wie zich geroepen voelt om een artikeltje te schrijven voor ons tijdschrift, mag ons altijd contacteren.

**Het interieur van het
Noordzeeaquarium
krijgt momenteel een
facelift**

Wonderbaar geval over de wederkomst van zes vissers van Oostende in 1888

(Een straatlied)

- 1) Komt vrienden hier in 't ronde
en luistert naar mijn lied
het geen ik ga verkonden
is nog nooit op aard geschied.
Men hoort van alles spreken
hier op het 's werelds dak
maar nooit is het geweten
zulk een wonder geval.

refrein: van zes vissers voortaan
die waren op zee gegaan,
nadat ze waren begraven
kwamen z'in Oostende aan.

- 2) Den eersten van november
ging er zes man aan boord
om in zee voor vrouw en kinderen
te gaan zoeken naar hun brood.
Door een vreselijk onweder,
een verschrikkelijk orkaan
werden dees moedige lieden
op een zeeramp geslaan.

refrein: Maar met vreugde groot
kwam er een Zweedse boot
die deze brave vissers
kwam redden uit den nood.

- 3) Zij werden opgenomen
naar een vreemd land gedaan
hun schip dat werd gevonden
er werd tijding gedaan
dat de honderd vijf en tachtig
van de Oostende stad
door een vreselijk onweder
zes man verloren had.

refrein: Ach God, wat droeve pijn
voor vrouw en kinders klein
en die vaders en moeders
die daar ouders van zijn.

- 4) De familie lamenteerde
met 't hart vol droefenis
deed een dienst celebreren
voor hun zielelafenis.
De dienst die was gezongen
al zes dagen voortaan
een depêche was gekomen
al in Oostende aan.

refrein: Vaders en moeders teer
stort gene tranen meer
want binnen enige dagen
ziet gij uw zonen weer.

- 5) In plaats van smart en ellende
ziet men niet anders meer
dan vreugde in Oostende
van menig huisgezin teer.
Och God, wat grote vreugde
in hun oude dag
hun kinders te omhelzen
die men reeds verloren zag.

refrein: En geheel ons visserij
die is nu uit de lij
en geheel de stad Oostende
die is nu verheugd en blij.

**Deze vissers van O.185
waren reeds in het bezit van
hun doodsprentje voordat
ze overleden waren, ze
waren na schipbreuk gered
en afgezet in een vreemd
land.**

VISSERS, ALCOHOL EN KORTE ROKKEN

In april 1937 gaf de Brugse uitgeverij De Garve een merkwaardige verzamelbundel uit met pure arbeiderslyriek. Onder de vele dichters is er een wel vermeldenswaardige figuur en dit is de Oostendse visser die ondertekende met H.B. of Barre. De West-Vlaming schrijft over zichzelf dat hij maar tot zijn dertien jaar naar school is geweest en ook over het 'weerspannig zeeroversbloed' dat door zijn aderen vloeit. Hieronder volgen een paar poëtische teksten van dit onvervalste vissersfenomeen.

't Is tijd om te varen,
Wij gaan weer naar zee,
Daar hoort men niet zagen,
Want 't wijf mag niet mee.
't Is altijd hetzelfde
Over den vuilen drank;
Wel, vrouw, nu is 't water
Voor drie weken lang.

Barre vindt een zielsgenoot, een trouwe trawant, in z'n vriend 'den Blekken':

Voor die verwenschte wijven
Daarvoor gaan wij naar zee,
'k Zal eens een reis thuisblijven,
pak in mijn plaats haar mee.

Maar Barre zou Barre niet zijn, als hij zich niet zou bedenken en dus volgt hij de lokroep naar de zee:

Gij zoudt dan, groote laber,
Als kok en meid daar staan;
Pas zijt gij aan het vagen,
Of zie, de soep brandt aan.
En als de kleine Blekken
's nachts vangt met huilen aan,
dan kunt gij in uw sleppe
gaan aan de wiege staan

Och maat, wil nu niet klagen,
Morgen zijn wij in zee;
Verdriet van een paar dagen
Per maand is niet te veel.
Zie de armen schoenelapper,
Dag in, dag uit bij 't wijf,
Nooit kan hij er een pakken,
Voor dertig zijn ze grijs.

Dat de Oostendse vissers bij hun thuiskomst vaak op zwier gaan en stevig drinken, met alle gevolgen vandien, is natuurlijk geen geheim. Met romantische ironie beschrijft Barre dan ook hoe het een schipbreukeling verging. De ontberingen op zee, het gevecht om het zinkend schip te verlaten, dat is allemaal niets in vergelijking met wat hem thuis te wachten staat na zijn zwelgpartij aan land:

Laatst had Pier zijn schip verloren
 Maar, gelukkig, werd gered,
 Hij, om zijn verdriet te smoren,
 Had zich in den drank gezet.
 Toen aan Pier ik kwam te vragen:
 Zeg me 't ergste van dien dag?
 Sprak hij, zwijg, wil mij niet plagen,
 'k zal 't u zeggen als ik mag.

't Is niet van het wrak geraken
 of niet sjouwen in het wier,
 maar 't is als men stromplend 's avonds
 goed bedronken huiswaarts keert.
 'k Dierf aan 't wijf mijn nood niet klagen,
 want van woede was ze groen.
 Eerst kreeg ik een vrachtje slagen,
 't ergste was: haar bedsermoen.

Barre is gevat en rad van tong en met een paar kwinkslagen, met wikken en wegen, vergelijkt hij de streken van zijn echtgenote met de wispelturigheid van zijn nieuwe boot die overigens de naam draagt van zijn vrouw. Want wie of wat is makkelijker te besturen, een vrouw of een vaartuig? Hoe lang duren de buien van een boot? En de streken van een vrouw, 'het gekke ding', een leven lang moet je daaraan trekken!

ZIJN VROUW, ZIJN BOOT

Pier had dus zijn wensch gekregen,
 O, wat was zijn vreugde groot.
 Ook had hij vrouws naam gegeven
 Aan zijn flinke, nieuwe boot.
 Oude Cies, die eens kwam kijken,
 Sprak: "Daar denk ik 't beste van,
 't luistert wel naar roer en zeilen
 lijk een vrouwke naar haar man."

Gistren kwam ik Pier te spreken,
 'k vroeg hoe 't met zijn vaartuig ging.
 "Zwijg, sprak hij, 't heeft al de streken
 van vrouwlief, het gekke ding.
 Ik mag trekken, vloeken, steken,
 't gaat altijd verkeerd zijn gang..."

Nu, mijn boot doet dat twee weken,
En mijn vrouw haar leven lang."

Eduard Anseele, minister van staat uit de dertiger jaren, ondertekende zijn gedicht(en) met Cies van Gent. En het is precies de 'Oude Cies' die in het reilen en zeilen van Barres boot

de grillen van een vrouw herkent. Maar Anseele waarschuwt ook, en overigens veel minder ironisch, onomwonden tegen de existentiële kater die een al te mateloze omgang met 'la reine d'alcool' je kan bezorgen. Met veel toewijding schreef Cies van Gent over de arbeiders die de drank verafgoedden en hij moedigde hen aan niet langer dat hopeloze gevecht te voeren, maar de drank te laten staan!

ALCOHOL

Ze drinken in vreugd
en ze drinken in smart
verdrinken hun jeugd
en hun vreugdevol hart.

Ze drinken in druk
en ze drinken in rouw,
Verdrinken 't geluk
Ook van kind en van vrouw.

Ze drinken hem koud
En ze drinken hem warm,

Ze drinken zich oud
En ze drinken zich arm,

Ze drinken zich ziek
En ze drinken zich dol.

Weg met dien drank,
Arbeiders, houdt vol.

En ik, die tot de generatie van '68 behoor en dus nog altijd het poëtische beeld van de minirokjes op het netvlies heb, kon natuurlijk niet nalaten het gedicht 'Korte rokken' van een zekere Geopi over te pennen:

KORTE ROKKEN

Als moeder, zwierig, 't huis verliet,
had 't meisje, acht jaar oud, verdriet,
't Begon opeens luidop te bleten,
het huis weergalmde van zijn kreten.
Verschrikt loopt vader naar zijn kind,
Dat zich gewis in nood bevindt.
- Wat scheelt u, lieveling, vraagt hij vleiend?
En 't meisje antwoordt, altijd schreiend:
- Wel, pa, mama is uitgegaan
en z'heeft mijn kleedjen aangedaan.

Vertelavonden over de andere kant van Oostende
 (Het ABC van de Oosteroever)
 Moderator Stefaan Kerger

Op 12 januari 2010 om 19u 30 in de Kantine Vismijn:
Het Verhaal van de visserij

In 1934 ging de nieuwe Visserijhaven van Oostende open. 75 jaar later klopt het hart van de visserij nog steeds op de Oosteroever. De vismijn en de vismijnafslag maar ook de kantine of het tiental viswinkels aan de Vismijnlaan zijn hier een unieke getuige van. Tijdens de vertelavond nemen een visser, een vissersvrouw en een veilingmeester plaats op de sofa en vertellen hun verhaal.

Op 9 februari 2010 om 19u 30 in het Fort Napoleon:
Het militair verleden

Menig militair strateeg heeft de laatste eeuwen zijn oog laten vallen op de Oosteroever. Napoleon laat ons het Fort Napoleon na. Tijdens de twee wereldoorlogen daalde hier een indrukwekkende kustverdediging neer. Tijdens de Koude Oorlog gingen onze jongens hier ondergronds en stond onder Lange Nelle zelfs een bescheiden noodtelefooncentrale voor "mocht de atoombom vallen op Brussel".

Tijdens de vertelavond wordt het woord gegeven aan Piet Daman (marine officier bij de Logistiek), Roland Geldhof (onder-officier verbindingen tijdens de Koude Oorlog) en Freddy Hubrechtsen (laatste plaatscommandant van het Militair Hospitaal)

Tevens doen we onze plannen uit de doeken om van het Fort Napoleon terug een duinenfort te maken.

Op 9 maart 2010 om 19u 30 in de Kantine Vismijn:
De Oostendse haven

Op de sofa maken we dankzij Jan Seys (Vlaams Instituut voor de Zee) kennis met het verhaal van maritieme wetenschappers die reeds sinds midden 19de eeuw aan de slag waren op zee en de Oosteroever.

Ook kapitein ter lange omvaart Jacques Loncke doet zijn boekje open.

Tot slot onthult een medewerker van de kustwacht wat er in de 101 - centrale van de zee plaats vindt.

De Amerikaanse zwaardschede

Ronald Biefet

Foto's Ronald Biefet

Een weekendje aan zee (11-11-2009) , dus wandelen op het strand van Nieuwpoort-bad naar Koksijde ....op zoek naar ...een schelpje. Wat ik na enkele meters opmerkte was de enorme massa juveniele Amerikaanse zwaardschede's, duizenden per vierkante meter soms tot een vijftiental centimeter dik tapijt van dit kleine spul (1 tot 5cm lengte), gewoon zielig om te zien, wat mij betreft niet normaal.

Zou dit eventueel te maken hebben met vervuiling , opwarming van de aarde of ander fenomeen?

Toen ik tijdens de herfstvakantie een paar dagen in Oostduinkerke was heb ik hetzelfde gezien. Maar nu lijken mij zelfs nog grotere hoeveelheden van dat juveniele materiaal te zijn aangespoeld dan toen.

Omdat het nog niet echt koud geweest is en nog niet of nauwelijks gevoren heeft kan het weer niet als oorzaak van deze sterfte worden aangewezen.

Mijn conclusie was daarom dat deze massale sterfte heel waarschijnlijk het gevolg is van het feit dat de bodem voor onze kust intussen vol zit met Amerikaanse zwaardscheden. Het jonge broed vindt dan na het larvaal en drijvend stadium (dat tot enkele maanden kan duren en waarbij een lengte van enkele centimeters bereikt kan worden) geen vrij plekje in de bodem om zich te vestigen en sterft af. Het gevolg daarvan zijn deze grote aantallen jonge aangespoelde exemplaren. Je zal misschien gezien hebben dat in zeer veel exemplaren het dier nog aanwezig was.

Zelf vond ik dit niet echt zielig als je bedenkt dat dit een immigrant is die hier niet thuis hoort en intussen toch al jarenlang de soort is die het aanspoelsel aan onze kust met grote overmacht van aantallen domineert.

Als nu uit dit aanspoelen blijkt dat de soort intussen zo massaal aanwezig is dat zelfs het nieuwe jonge broed geen plekje in de bodem meer vindt dan betekent dit tegelijk dat ook dat al de inheemse soorten die in hetzelfde gebied leven (vanaf de laagwaterlijn tot op een diepte van zo'n 20 meter) nu wellicht in aantallen sterk gedecimeerd worden en mogelijk voor onze kust met uitsterven bedreigd zijn ... Dat vind ik dan weer zielig, niet? Als het zo doorgaat blijft er straks nog maar 1 soort over aan onze kust

O.129 Amandine

Foto's Eddy Eneman

De kiellegging greep plaats op 16 november 1960 op de werf Richard Panesi.

De reders waren Engel Verhaeghe en Pierre Vincent. De proefreis greep plaats op 17 maart 1962. De laatste eigenaar was Willy Versluys.

Het schip is 36 meter lang over alles, tussen de loodlijnen 32,50 meter, de breedte 6,70 meter en de holte is 3,90 meter. De visruimen hebben een inhoud van 65 ton. De voortstuwing gebeurde met een industrie motor van 510 pk.

Er werd gevist op de IJslandse visserijgronden, zoals op kabeljauw, schelvis, koolvis, heilbot, roodbaars (Roo bone) en scharretong (Schotse schulle).

Op 3 april 1995 kwam te Oostende de laatste vangst met IJslandse vis binnen.

Hiermee was ook de Oostendse en de Belgische IJslandvaart verleden tijd.

De "Amandine" is te bezichtigen in een droogdok aan de Visserskaai te Oostende.

Maandag: 14u - 18u

Andere dagen: 10u - 18u

Deuren dicht: 17u30

Open op zon- en feestdagen

Volwassenen 4€

Kinderen tot 14 jaar 2€

Groepen (per persoon) 3€

Oostendse senioren vanaf 60 jaar gratis de 1ste donderdag van de maand bij vertoon van de identiteitskaart.

Wassen beelden
in het museum
Amandine (O.129)

'Het schoolschip Mercator en zijn commandant Remi Van de Sande'.

Geen doordeweeks boek, maar een klepper van 450 pagina's en 275 illustraties (waaronder vele onuitgegeven foto's)!

Remi Van de Sande was een Haachtenaar en was jarenlang commandant op Belgisch' bekendste schoolschip. Remi Van de Sande ontsnapt tijdens de Eerste Wereldoorlog tot tweemaal toe uit Duitse gevangenskampen.

De ongelukkige proefvaart met de Mercator (1932).

Het was met de Mercator dat o.m. in 1934 twee kolossale stenen beelden van het Paaseiland naar Frankrijk en België vervoerd werden.

Tijdens het wetenschappelijk onderzoek naar vissoorten bevindt het schip zich plots in de Saharawoestijn (1935).

Het schoolschip vaart in 1936 de Amazonestroom op om specimens van fauna en flora te verzamelen.

De Mercator brengt in 1936 het stoffelijk overschot van pater Damiaan terug naar Antwerpen.

Bezoek aan de eerste (mislukte) Belgische kolonie St. Thomas in Guatemala, er wonen nog steeds afstammelingen van de oorspronkelijke kolonisten (1938).

Het schoolschip vlucht voor het oorlogsgeweld naar Belgisch Congo (1940).

Zwerf mee met de Mercator over de 7 wereldzeeën...

Gust Vandegoor (Wespelaar) levert al meer dan 20 jaar graaggelezen heem- en geschiedkundige bijdragen in HOGT, het tijdschrift van de Haachtse Geschied- en Oudheidkundige Kring (HAGOK), kring waarvan hij erevoorzitter is. Hij was tevens co-auteur van de succesvolle boeken 1914 in de regio Haacht en 1940 in de regio Haacht. Hij schreef het boek Het kanaal Leuven - Mechelen (1750-2000) en is sinds 1993 secretaris van het Verbond voor Heemkunde van Vlaams-Brabant.

Het boek kost: 48 € + 7 € verzendingskosten = 55 € (rek. 000-0907023-73 van Gust Vandegoor, met vermelding 'Mercatorboek').

Meer info: 016/601064 of gust.vandegoor@skynet.be

In Memoriam René Van Gremberghe

René was de vader van Rebecca en de broer van Hubert (schipper-eigenaar van o.a. O.427 en O.552). Deze vaartuigen hebben altijd gezorgd voor de aanvoer van levende vis en lagere dieren voor het Oostends Noordzeeaquarium. René was eigenlijk de persoon die het initiatief nam. Hij probeerde alles uit zodat deze dieren in een goede gezondheid aankwamen. Ik herinner me René als een echte dieren- en mensenvriend.

René was geboren op 4 juni 1948 in De Clinge en overleed te Oostende op 14 oktober 2009.

Namens het Bestuur van de Vriendenkring van het Noordzee - Aquarium Oostende bied ik de familie onze oprechte gevoelens van medeleven aan.

Eddy Eneman, secretaris

René Van Gremberghe. Foto circa 1978

Ex-visser en kunstenaar Wilfried Schoolaert

Eddy Eneman

In het augustusnummer van HVB stond volgend artikel: "Pannenaar Wilfried Schoolaert vertelt ons over een Vissersavontuur op Chili". Vermits ik graag kennis wilde maken met deze man, ging ik eens op bezoek bij hem. In ons gesprek kwam het al dadelijk tot uiting dat deze man altijd graag zich had bezig gehouden met kunst. Zo had hij eens de oliekledij van zijn collegavis-

sers van O.127 Okeanos beschilderd met hun hobby, de ene met een voetballer, de andere met motorcrosser of met een zeemeermin. Ooit had hij een een wervel van een onlangs gestorven walvisachtige uitgesneden tot een mensenhoofd. Hij had dat nadien ergens in de mast gehangen, maar éénmaal in de haven heeft men deze verwijderd, want men dacht dat het een echte doodshoofd was. De dag dat hij de visserij de rug toekeerde in 1978 kon hij zich toeleggen op de kunst en volgde academie, vooral in houtsnijwerkwerk was zijn passie. Soms gebeurde het dat hij deze kunstwerken maakte in zijn ouderlijke huis te De Panne (zie pentekening van hem hiernaast).

Het dempen van het Visserijdok

Willy Versluys

Het is de grootste blunder en de grootste schade die AGHO de Stad aan Zee, Oostende kan aandoen!

Er is geen enkele reden waarom dit zou moeten gebeuren. Integendeel.

Het visserijdok is de draaischijf van ontelbare maritiem gebonden bedrijven die het gros van de tewerkstelling in Oostende uitmaken. Is de Westeroever, de bij uitstek toeristische zone met restaurants, winkels en hotels, dan is de Oosteroever de economische draaischijf in het havengebied met een enorme tewerkstelling op een geconcentreerd gebied.

+De Oosteroever is de garage van het scheepvaart, met droogzettingsinstallaties, toeleveringsbedrijven, ateliers, scheepssmederijen, scheepswerven, scheepsschilders, rederijen etc.

+Terwijl enerzijds de idee wint een van **museumhaven gekoppeld aan de nieuwe overzet en maritieme verbindingsweg via Vuurtoren, naar het fort Napoleon** (waar straks de historische aarden wal of glacis wordt aangelegd) langs natuurgebied en historische militaire verdedigingsmonumenten en terwijl er sprake is van een vergaande samenwerking met Zeebrugge om tot één Vlaamse visveiling te komen, waarbij zo goed als vast staat dat er visserijbedrijvigheid in Oostende moet behouden blijven, op zo een moment brengt men de absurde idee van het dempen van een groot gedeelte van het dok naar voor als belangrijk doel voor de uitbreiding van de Oostendse haven?!?.
Onbegrijpelijk!

Voor dit dwaze idee moeten scheepswerven verdwijnen of herlokalisieren naar een onaangepaste plaats, moeten beschermde zichten (o. a. de Maritieme Site Oostende) verdwijnen (wat des te onbegrijpelijk is nu er meer dan ooit nood is aan sociale begeleidingsprojecten voor jonge lagergeschoolde werklozen en meer en meer langdurige werklozen op zoek zijn naar een zinrijk werkproject).

Het visserijdok, de thuishaven voor 70 % van de Belgische visserijschepen, de tijdelijke haven voor schepen die aan willen meren in veilige omstandigheden (wat in de verbrede en verdiepte havengeul geen lachertje zal zijn), de aanlegplaats voor werkschepen, schepen die in onderhoud moeten (cfr de Mercator begin dit jaar), reserve plaats voor grotere jachten die Oostende willen aandoen, enz. heeft zijn volle capaciteit nu meer dan ooit nodig. Los van het cultureel historisch aspect.

Welke stad, en zeker een stad die zich de naam van Stad aan Zee aanmeent, dempt nu een door sluzen beschermd dok met rechtstreekse verbinding naar zee? Overal in de wereld en ook in België worden verwoede pogingen ondernomen om dokken terug in ere te herstellen en/of vroegere waterwegen terug zichtbaar te maken.

Voor wie en voor wat ? Of is er hier terug een geheime agenda ?

Tenslotte en, niet in het minst, de invulling van het stedelijk ontwikkelingsgebied op de kop van de H. Baelskaai, met de creatie van 1500 woongelegenheden (met bijhorende mobiliteit van 2 a 3000 wagens) en een nieuwe (nu al veel te kleine) Marina in het Vuurtorendok, hoe valt dit te rijmen met een werkplatform van een gedempte ruimte vol havenactiviteit op 100 à 200 meter afstand van de bewoning ?? Tenzij de geheime agenda hierop ook nog eens appartementen wil plaatsen wat zeker opnieuw niet de taak is van een **AGHO** !

Dempen van het dok is niet alleen een grote blunder, het is ook milieutechnisch en waterbouwkundig onverantwoord;

De zone die gedempt zou worden is vervuild tot in de hoogste graad . Dit dok kan niet zomaar worden gedempt zonder voorafgaandelijke bodemsanering. Dit zal een bomcenten kosten die beter en efficiënter kunnen worden besteed. Deze voorafgaandelijke sanering is niet enkel een must voor het door AGHO voorziene, te dempen deel van het Visserijdok, maar ook voor de rest van het Visserijdok en het Vuurtorendok.

Bovendien zijn er ook **waterbouwkundige gevolgen**. Er moet rekening gehouden worden met het feit dat het dempen van het dok een vermindering van watervolume inhoudt die noodzakelijk is voor de goede werking van de sluizen, zeker als straks het Vuurtorendok ook als Marina moet fungeren.

Nu is er op sommige dagen amper plaats om alle vissersschepen te laten aanmeren. **Het visserijdok is een thuishaven voor onze vissers die na zware arbeid hun vaartuig een plaats willen geven voor onderhoud en bescherming.**

Wat stel ik dan wel voor mbt het VISSERIJDOK ?

1. Hou het Visserijdok volledig open, zoals het nu is!
2. Als de samenwerking van met de Zeebrugse veiling (nu een zaak van de Vlaamse regering) een feit is, kan best geopteerd worden voor een nieuwe aangepaste vismijn op dezelfde plaats als de huidige met de uitbouw van visserij gebonden pakhuizen, groot - en kleinhandel.
3. Maak rond het visserijdok een maritieme promenade waarbij de haringhal kan vervangen worden door een structuur van hoogstens twee bouwlagen die zowel winkelruimtes als kantoren kan omvatten.
4. Laat de scheepswerven hun plaats behouden en geef ze de mogelijkheid te moderniseren.
5. Gebruik de cobelfretkaaien voor de uitgebreide Dab vloot.
6. Aanleggen zware werkplatforms en doortrekking spoorweg zijn overbodige en extreem dure investeringen.

7. Laat de bedrijven langs de H. Baelskaai hun gebouwen moderniseren , verbouwen, uitbreiden tot een max. hoogte van bv 3 a 4 bouwlagen, waar naast handel en mĳverheid plaats is voor kantoren, wonen, gastronomie en diverse winkels. Deze menging van activiteiten creëert die aparte sfeer die uniek is voor de Oostendse Oosteroever en die je nergens langs onze Belgische kust nog vindt.
Maak van de ruimte rond het visserijdok een maritieme aantrekkelijke zone waar het goed is te vertoeven, te werken EN te wonen. Hou er de zuiver industriële havenactiviteit weg .
8. Laat de unieke bestaande visserijsfeer op de Oosteroever niet teloorgaan. Dit behoort tot het "levend" maritiem erfgoed van de ganse Oostendse bevolking. Na het debacle van de RMT met het verliezen van de maritieme verbinding van Oostende met Engeland kan Oostende zich geen tweede maritieme catastrofe veroorloven.
9. Hoe te werk gaan om bovenvermelde te realiseren ? Voorbeelden zijn er genoeg van steden die dergelijke sites nieuw leven gegeven hebben zoals de oude haven van Marseille, het Eilandje in Antwerpen, etc. Dat de heren en dames politici eens durven uit de hoek komen om hun stad aan zee uit te bouwen tot een echte STAD aan Zee en niet een Industriële haven aan Zee.
10. In de huidige tijden hebben wij nood aan een grote DIVERSIFICATIE van tewerkstelling ipv enkele zgn. grote spelers die enerzijds onvoorspelbaar zijn en een te grote impact kunnen krijgen zowel in positieve als in negatieve zin. De combinatie van de huidige en hiervoor behandelde mogelijkheden is een enige opportunitait die de helft van de wereld ons zal benijden en die de toeristische en de kleinschalige maar zeer belangrijke tewerkstelling in Oostende alleen maar te goede kan komen.
11. Ovar de plannen durven en willen praten en van gedachten wisselen met de rechtstreeks betrokkenen is uiteraard een eerste noodzaak. En niet, zoals nu het geval is: iedereen voor een voldongen feit stellen. Een duidelijke en eerlijke informatie naar de Oostendse bevolking en bedrijven is vereist. Overleggen en beslissingen nemen is een zaak van een volledig geïnformeerd en bewust stadsbestuur en niet van een kleine door één objectief gestuurde groep waarbij het dan nog de vraag is of het objectief wel goed is voor de gemeenschap. Geen Divide et Impera gedoe.
12. Een dosis GEZOND VERSTAND en vijf minuten politieke moed zijn nodig . De bevolking van Oostende behoeft een tegengewicht tegen een manipulatie in functie van doelen, die niet altijd de doelen zijn van de gemeenschap. De huidige en toekomstige bewoners en bedrijven van de Oostendse Wester- en Oosteroever zullen het zeker appreciëren.
Tot voor kort had ik de indruk dat ik alleen stond met mijn overwegingen. Ondertussen zijn er velen die deze overwegingen met mij delen; Het komt er op aan voldoende kennis te hebben, na te denken en bewuste beslissingen te nemen en niet de kaart te trekken van een aantal belangengroepen.

Windenergie in stroomversnelling | Vijfde zeewindparkconcessie voor Air Energy (Eneco) | Wachten op volgende fase C-Power

Bron : De Tijd Datum : 28/10/2009

De plannen voor windenergie in de Noordzee zitten in een stroomversnelling. Air Energy heeft een concessie gekregen voor de bouw van het vijfde park en de laatste concessies laten wellicht niet lang op zich wachten. Belwind bouwt intussen de funderingspalen van zijn park.

Toen de toekenning van de zeewindparkconcessie aan Air Energy in het Staatsblad stond, viel er een last van de schouders van Frédéric Dawans. 'Het was al een zot idee toen we in 2001 met windmolens op land begonnen, maar de uitdagingen van een windpark op zee zijn nog veel groter. Het kost dubbel zoveel en de risico's zijn nog groter', vertelt de medeoprichter van Air Energy.

Dawans heeft er goede hoop op dat zijn project North Sea Power - zestig windturbines van minstens 5 megawatt - tegen 2014 klaar kan zijn. 'Onze partner Eneco (de Nederlandse overnemer van Air Energy) heeft ervaring met de bouw en uitbating van een gelijkaardig offshorepark in Nederland', zegt Dawans. 'De condities van dat park in IJmuiden zijn erg gelijkaardig', verklaarde Luc Regout, de andere oprichter van Air Energy, aan Le Soir.

Toch begint het echte grote werk pas nu de domeinconcessie binnen is. De volgende hindernissen zijn het binnenhalen van bouw- en milieuvergunningen en het bestellen van aannemers en windturbines. Daarvoor kijken Air Energy en Eneco uit naar partners. Met een geschatte investering van 1 tot 1,5 miljard euro wordt ook het financiële deel cruciaal.

Vertraging

Door de kredietcrisis kwamen banken en financiers minder makkelijk met geld over de brug. Dat de zoektocht naar geld de ambitieuze plannen serieus in de war kan sturen, weten ze ook bij twee andere Belgische windparkbedrijven. Belwind had een half mirakel en nieuwe aandeelhouders nodig om alsnog de financiering voor zijn eerste fase rond te krijgen. Bij pionier C-Power is het wachten voor het vervolg van de bouwwerken na de installatie van de eerste zes windmolens van het testproject.

In de sector wordt al gesproken over de zoveelste vertraging bij C-Power, maar het woord uitstel wil algemeen directeur Filip Martens niet in de mond nemen. 'We kijken naar de totale planning van het project, niet naar de uitvoering van deelfasen', zegt Martens.

'We draaien elke euro twee keer om en zoeken de beste manier om het project op een competitieve manier te kunnen uitvoeren', zegt Martens. Dat betekent dat heel wat stappen van het proces herbekeken worden, zoals het type turbines en de fundering. C-Power onderzoekt nu of het, net als andere zeewindparkontwikkelaars, klassieke heipaal-funderingen kan gebruiken.

Dat is opmerkelijk, want het Belgische bedrijf pionierde met een alternatieve bouwmethode en plaatste betonnen sokkels.

Ondertussen is Belwind volop bezig met de bouw van de eerste fase van 55 windturbines.

Sinds september werden al 29 funderingspalen in zee geheid. Op een tiental ervan staan de verbindingstukken waar volgend jaar de windturbines op worden gemonteerd.

Alle partijen met concessies tasten intussen het terrein af om samen te werken met concurrenten voor bijvoorbeeld het onderhoud van het park of het delen van kabelinfrastructuur.

De sector wacht daarvoor op de toewijzing van de laatste twee concessies door minister voor Energie Paul Magnette (PS). De strijd daarvoor gaat tussen consortia geleid door Electrabel, Electrawinds en Eneco.

Na C-Power is Belwind bezig met de bouw van het tweede zeewindpark voor de Belgische kust.

© belga

Risico's op zee veel groter dan op land.

Frédéric Dawans, oprichter Air Energy

© Mediafin

Windenergie op zee: verder en groter

Op 4 juli maakte het nieuwe bedrijf Belwind zijn plannen bekend voor de bouw van een offshore windmolenpark van 330 MW voor de Belgische kust.

Belwind is de Belgische dochteronderneming van Ecomem, een Nederlandse investerings- en ingenieursgroep. Eind juni heeft federaal minister van energie Verwiltghen een concessie toegekend aan het bedrijf voor de bouw van een windpark op de Bligh Bank in de Noordzee, op 46 km van de kust ter hoogte van Oostende. De waterdiepte bedraagt er 20 tot 25 meter.

Tegen 2010 zouden daar 66 windturbines van 5 MW moeten verrijzen, met een totaal vermogen van 330 MW. De geraamde jaarlijkse productie van 1200 GWh kan het gemiddeld verbruik van 345.000 gezinnen dekken. De totale investeringskost bedraagt zo'n 800 miljoen euro.

Belwind maakte haar plannen niet toevallig bekend op de voormalige scheepswerf Cockerill Yards in Hoboken. Daar produceert het Nederlandse staalbedrijf Smulders Groep ongeveer 80% van alle stalen funderingspijlers voor windturbines op zee. Op dit moment worden op de werf de pijlers van het Nederlandse windpark Q7 voor de kust van Ijmuiden geassembleerd.

Belwind is al de derde kandidaat met concrete plannen voor de bouw van een windmolenpark op de Belgische Noordzee. De twee andere zijn C-Power en Eldepasco. C-power heeft alle vergunningen op zak voor een windmolenpark van 60 turbines met een totaal vermogen van 216 tot 300 MW (afhankelijk van het gekozen windmolentype) op de Thorntonbank. Het bedrijf met o.a. Interelectra, Dredging International en enkele Waalse investeringsmaatschappijen als partners start volgend jaar met de eerste zes turbines een demonstratiefase op.

Het consortium Eldepasco bestaat uit de bedrijven Electrawinds, Depret/Artes-groep, Aspiravi en WE-Power (een dochterbedrijf van Colruyt). Ze willen op de Bank Zonder Naam, op 35 km van de kust, in totaal 36 turbines van 6 MW plaatsen die jaarlijks 735 GWh stroom produceren. Op 6 juni keurde de federale regering de domeinconcessie voor Eldepasco goed.

Wanneer alle drie de windenergieparken in zee klaar zijn, kunnen ze jaarlijks 2935 GWh stroom produceren, evenveel als het elektriciteitsverbruik van ongeveer 800.000 gezinnen.

Het economisch haalbare potentieel van offshore windenergie op het Belgische gebied van de Noordzee is overigens nog veel groter: tot 12 600 GWh, of 27% van het totale huidige Belgische elektriciteitsverbruik. Dat is de conclusie van de studie Optimal Offshore Wind Energy Developments in Belgium (link naar de studie) van het ingenieursadviesbureau 3E en de universiteiten van Gent en Leuven. De voorwaarde is dat 30 % van alle beschikbare zones op maximaal 40 km van de kust en met een waterdiepte tot 20 m gebruikt worden.

(verscheen in ODE Vlaanderen, organisatie voor duurzame energie)

Oceanen verdienen meer aandacht en respect

De oceanen krijgen het hard te verduren. Als belangrijkste voedselbron voor twee miljard mensen, als essentieel element in de regeling van het klimaat en als een grotendeels ongebruikte reserve van natuurlijke rijkdommen, verdienen ze beter. Vandaar dat de Verenigde Naties voortaan een jaarlijkse Wereldoceandaag houden op 8 juni.

Niet enkel kommer en kwel

Als oceanen het nieuws halen, gaat het meestal om berichten over het verlies van biodiversiteit, over een crisis in de visserij of over een incident met het lekken van olie. Dit zijn belangrijke onderwerpen maar ze vormen slechts onderdeeljes van het grote verhaal dat verteld moet worden.

Naarmate we ons klimaatsysteem beter leren begrijpen, realiseren we ons meer en meer welk een complexe en essentiële rol de oceanen erin vervullen. Vanwege zijn vermogen om warmte op te slaan, is de oceaan niet enkel een motor van het weer maar ook een geheugen van het klimaat. Het leven op aarde begon in de marge van de oeroceaan en evolueerde gedurende miljoenen jaren in dit aquatisch milieu. De oceaan is de ultieme natuurlijke hulpbron die de ecologische voorwaarden schept die het leven op onze planeet mogelijk maakt. De mensheid heeft alle redenen om ontzag te hebben voor de oceaan, zoals oude beschavingen intuïtief deden.

Internationale wetgeving schiet tekort

Het hedendaags gedrag wijkt af van dit serene ideaal. Zoals de recente golf van piraterij aantoon – en ondanks de VN-Convention over het Recht van de Zee (UNCLOS) uit 1982 – vertoont het beheer van deze internationale ruimte nog veel lacunes. UNCLOS biedt een geïntegreerd juridisch kader om degelijke en doeltreffende regelgevingen te ontwikkelen voor de verschillende doeleinden waarvoor de oceaan gebruikt wordt, en die door verschillende

gespecialiseerde agentschappen en programma's gedurende de voorbije 30 jaar zijn geïmplementeerd. Desalniettemin vertonen het opvolgen en opleggen van deze regels ernstige gebreken.

Nationale en internationale instellingen staan zwak. Ze zijn vaak opgedeeld in sectoren en de taken en verantwoordelijkheden zijn eveneens verspreid, waardoor het moeilijk is om een geïntegreerd beleid te voeren dat verschillende domeinen beslaat.

Ondanks de geboekte vooruitgang zijn er dus nog grote uitdagingen aan te gaan. Zoals het reguleren van de vrije zee en van transnationale visserijzones. Bovendien groeit de bezorgdheid dat veel visserijtechnieken niet duurzaam zijn en verkeert de visserij wereldwijd in een grote crisis.

Misbruiken hebben ernstige gevolgen

Niet duurzaam gebruik van de oceaan stelt serieuze problemen voor veel habitats, vooral in de omgeving van de kusten waar mangroves, stroomgebieden, koraalriffen

en bergen onder water van nature rijk aan biodiversiteit zijn. De vrije zee is dan weer steeds vaker het toneel van illegale handel in mensen, wapens en drugs. Door elk jaar miljoenen ton CO2 te absorberen – een derde van de totale jaarlijkse uitstoot – heeft de oceaan ons gevrijwaard voor catastrofale klimaat-verandering. Maar zodoende is zijn intrinsiek evenwicht verstoord: de oceaan ziet zijn aciditeit toenemen en nam het grootste deel van de bijkomende hitte op die door klimaatverandering gegenereerd werd. Dit zou kunnen leiden tot een verandering van de normale patronen van de oceaan-circulatie die de CO2 uit de atmosfeer houden.

Geïntegreerde aanpak

Omwille van deze alarmerende trends, besloot de Wereldtop voor Duurzame Ontwikkeling in 2002 om de oceaan permanent op te volgen met een globale geïntegreerde aanpak. Het is het meest veelomvattende initiatief dat de VN tot nu toe nam om het beheer van de oceaan te verbeteren. In 2005 vroeg de Algemene Vergadering van de VN aan de Intergouvernementele Oceano-grafische Commissie (IOC) van UNESCO en aan het VNmilieuprogramma (UNEP) om te beginnen met het uitvoeren van het initiatief. Het voorbereidend werk is inmiddels gebeurd en er wordt later dit jaar verslag over uitgebracht aan de Algemene Vergadering in New York. Bij een positief advies op hetgeen voorgesteld wordt, zal in de periode 2014-2015 de eerste geïntegreerde opmeting van de staat van de oceaan plaatsvinden. Op basis van wat er op het spel staat, kunnen we ons niet veroorloven om niet te slagen in ons opzet.

Patricio Bernal

Uitvoerend-secretaris van UNESCO IOC

(Bron: UNESCO info, nr.73)

Nieuw boek "Militairen aan Zee"

Het laatste wat je associeert met de kust is het gebulder van tientallen kanonnen. Nochtans is ook hier menige slag gestreden. De eerste helft van de 20e eeuw bracht de kust zo niet alleen Belle Epoque-woningen maar ook de Eerste Wereldoorlog. Hier geen kronkelende zwaarbevochten loopgraven als in de Westhoek maar wel een indrukwekkende kustverdediging. Een (voor velen) vergeten voorloper van de beruchte Atlantikwall. En zo zijn er nog tal van verborgen verhalen. Ze bewijzen meteen dat "militairen aan zee" de strijd op zee met schepen overstijgt. Het is bovenal een interactie land – zee die aan de grondslag ligt van menig wapenfeit. De Oostendse regio is hier een unieke getuige van. Van een ontlukende havenstad die over vele eeuwen heen de aandacht kreeg van menig militair strateeg. Van een strijd die ter land, ter zee en zelfs in de lucht gevoerd werd. Van een strijd die anno 2009 nog zeer tastbaar is dankzij talrijke getuigen (denken we in bijzonder niet alleen aan Raversijde maar ook aan de Oosteroever met relictten van het Beleg van Oostende tot en met de Koude Oorlog). Meer weten over de geschiedenis en over de voormalige militaire sites? Dan is het boek "Militairen aan Zee" een must! Het boek is te koop aan 9,50 EUR in de Standaard Boekhandel (Kappellestraat) alsook in het Fort Napoleon.

Vijf onwaarheden over de garnaal achterhaald

Gekookte grijze garnalen. Foto Eddy Eneman

Onze winterbotten en wanten zijn nog aan, maar stiekem denken we al aan die zomerse sandalen, en dat zwierige fleurige kleedje. Soms durven we zelfs wegdromen over een heerlijke avondbarbecue en een frisse salade met heerlijke grijze garnalen. Toch heersen er veel misverstanden over deze heerlijke Noordzeespecialiteit.

Grijze garnalen = roze garnalen?

De grijze garnalen of Noordzeegarnalen verschillen niet alleen in kleur en grootte van de andere soorten, er is ook een duidelijk verschil in smaak. Zo heeft de grijze garnaal een meer uitgesproken smaak dan de roze tropische garnaal. Garnalen worden direct na vangst aan boord gewassen en gekookt. De smaak van grijze garnalen blijft in gerechten duidelijk herkenbaar.

Noordzeegarnalen enkel in koude gerechten verwerken?

Gelukkig niet. Je kan Noordzeegarnalen zowel in koude als warme gerechten verwerken. Wel opletten dat je ze niet laat meekoken, anders wordt de smaak minder. Voeg de garnalen dus pas de laatste minuut toe aan je warme bereiding.

Garnalen slecht voor je cholesterolgehalte?

Nee. Garnalen kennen weliswaar een hoog cholesterolgehalte (160 - 200 mg per 100 g), maar onderzoek heeft uitgewezen dat cholesterol in voedsel nauwelijks tot een verhoging van het cholesterolgehalte van het bloed leidt.

Zijn er te weinig Noordzeegarnalen?

Nee. De Noordzeegarnaal is niet bedreigd en ook relatief ongevoelig voor visserijdruk. De natuurbelangenorganisaties Wereld Natuur Fonds en Stichting de Noordzee hebben de grijze garnaal in hun Viswijzer in de groene kolom geplaatst: 'prima keuze'. Bovendien zijn de garnalenvissers, samen met natuur- en milieuorganisaties, bezig met duurzaamheid en werken ze aan de certificering door de Marine Stewardship Council (MSC).

Garnalen kan je ook ongepeld eten?

Het is niet de gewoonte, maar het kan. Wij, in België, pellen de garnalen voor we ze eten, maar een deel van de Franse markt eet garnalen soms met pantser en al - alleen ontdaan van de kop. Deze garnalen zijn aan boord gekookt in zeewater waaraan extra keukenzout is toegevoegd. Daarom worden ze 'zoute garnalen' genoemd.

(Bron: Gazet van Antwerpen)

Gekookte steurgarnalen. Foto Eddy Eneman

Peter Holvoet-Hanssen en Het Visserijblad

Deze week besliste het schepencollege van Antwerpen om Peter Holvoet-Hanssen (°Antwerpen, 1960) voor te dragen als stadsdichter. Peter neemt de functie op vanaf eind januari (Gedichten-dag 2010). Zijn taak bestaat erin om gedurende de volgende twee jaar minimum 12 gedichten te schrijven over wat er reilt en zeilt in die stad. Voorlopers in deze functie waren Joke van Leeuwen, Bart Moeyaert, Ramsey Nasr en Tom Lanoye. Het Visserijblad (HVB) meldt met trots dat de naam van deze nieuwe stadsdichter sinds vele maanden ook in het colofon van het blad vermeld staat. Al sinds 2008 levert Holvoet-Hanssen bij ons maandelijks een gedicht af, veelal geïnspireerd door de vissers, de visserskaaien, de zee die hij trouwens ook regelmatig op komt zoeken. Blijkt dat deze dichter erg begeistert wordt door onze vissersgemeenschap en dat hij gecharmeerd is door HVB waarvoor hij trouwens niet nalaat publiciteit te maken. Ook deze maand schreef Peter Holvoet-Hanssen weer een gedicht voor HVB.

OArbre à palabre¹ (de Oostendse versie) vindt u in het volgende nummer van HVB dat op 4 december verscheen.

Meer info over Peter Holvoet-Hanssen vindt u op:

www.kapersnest.be

Aanvoer van zeebiologisch materiaal en andere van 01/10/2009 tot en met 03/12/2009

03/09/09	O.152: visvoer
27/09/09	O.82: 1 ruige rog , 1 keilrog
14/10/09	O.190: 1 dodemansduim, zee-egels, wulk, wijde mantelschelpen of "queenies", 2 spinkrabben
31/10/09	O.62: visvoer
30/11/09	O.152: visvoer, kleine zeesterren

**WE DANKEN HIERBIJ VAN HARTE EN OPRECHT ALLE REDERS,
SCHIPPERS, BEMANNINGEN EN PARTICULIEREN VOOR HUN
ONBAAZUCHTIGE INZET VOOR HET NOORDZEEAQUARIUM**

Kwal - Mens

Leo Depoorter

- 1) Noch mossel, noch vis..., maar kwallerig.
Slijmerig mooi, tentakels vol bijtend gif.
Fluoricente lichtbron, maar zwabberig
Ondoorgrondelijk, doorschijnend voor mens en vis.
- 2) Valselijk gebeeldhouwd, walgelijke slierten
Vastklappend, schrik voor mens en kind
Vervloekt op zee in net en kuil.
“Strontvis” neemt de “menskwal” in je muil!

Kompaskwal. Foto Eddy Eneman

Zeewind

Leo Depoorter

- I) Strelende koelte voor frivole kabbelingen.
Lekker windje voor schuimende koppen.
- II) Stevige bries, leuke golven.
Opgezwiepte steenhoge watermuren.
- III) Sluwe lakeien van de dood.
Bibberende vissers, krakende boot.
- IV) Uitgeraasde razernij, drijvende wrakstukken.
Enige hoop!!!

- Op 7 oktober 2009 overleed te Knokke - Heist ons medelid mevrouw Patricia Depaepe, echtgenote van wijlen de heer Hubert Cattoor. Patricia werd geboren op 23 december 1940 te Farnborough (Engeland). De plechtige uitvaartliturgie greep plaats op woensdag 14 oktober 2009 in de kapel Kristus Koning te Duinbergen.
- Op 13 oktober 2009 overleed ons medelid mevrouw Lucienne Verleye, weduwe van de heer Firmin Debergh. Lucienne was geboren te Oostende op 8 mei 1929. De afscheidsplichtigheid vond plaats op zaterdag 17 oktober in het rouwcentrum "Lucrèce" te Oostende.
- Op 12 november 2009 overleed ons medelid de heer Julien Bérard, weduwnaar van mevrouw Christiane Mouqué. Julien was geboren op 19 maart 1925 te Oostende. De plechtige uitvaartliturgie vond plaats op donderdag 19 november in de Sint Jozefskerk te Oostende.

Aan alle achtbare familieleden onze innige deelneming in hun rouw.

Het dagelijks bestuur van de vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende VZW in vergadering op maandag 19 oktober 2009 heeft beslist om de heer Hubert Rubbens voor te dragen als kandidaat voor de prijs Cultuurraad 2009. Hubert Rubbens is Oostendenaar, van beroep militair (eerstemeester-chef bij de Marine), sinds 2001 coördinator en sinds 2003 coördinatororganisator van het jaarlijks Oostends maritieme festival "Oostende voor Anker". Het topevenement brengt circa 250.000 bezoekers van overal op de been en heeft een omwenteling teweeg gebracht in het eender negatief denken over haven en maritieme activiteit en waar in Oostende een decennium geleden maritieme cultuur nog bijna een dode letter was.

De elfde editie van "Oostende voor Anker" is gepland van 27 tot 30 mei 2010 en krijgt als thema "De Oostendse kapers". Op het programma staat vermeld dat een vloot van 150 schepen (kathedralen van de zee, erfgoedschepen, antieke varende zeil- en motorschepen e.a.) de Oostendse haven zullen aandoen en waarvan vele schepen door de bezoekers kunnen bezocht worden. Een schare van 75 standen om en rond de kaaien worden opgesteld zowel van officiële maritieme instellingen als andere uit de non-profit sector, maritieme kunsttentoonstellingen, scheepsmodellenbouw, maritieme kunstfotografie enz... Niet minder dan veertig groepen (muziek, animatie, shantykoren, straattheater) zullen op verschillende podia optreden of langs de kaaien flaneren en er de sfeer brengen. Achter dit alles steekt de bezielende kracht van Hubert Rubbens die samen met een zeventig tal vrijwilligers deze maritieme vierdaagse tot stand brengt.